

جلوه های زنانه در شعر نازک ملایکه

۱. آزاده کارگر دولت آبادی، ۲. ناهید رشید،

، دانشجو ارشد مترجمی زبان، دانشگاه علوم و تحقیقات واحد تهران.

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد صفاسهر، باشگاه پژوهشگران جوان ونخبگان، صفاسهر، ایران، nrashid807@gmail

چکیده

زنان منشوری از خصلتهای خداوند هستند که با توجه به آفرینش طبیعتشان از احساسی ظریف و در عین قدرتمند پیروی می کنند. نازک ملایکه که آثارش تصور درخشانی برای بیان احساساتش است اسلوب شعرش ویژگی ممتاز شعر او احساسات و درد های شدید است علاوه بر احساسات و عواطف زنانگی که در اشعارش منعکس شده است عواطف و احساسات اکتسابی که از وضعیت جامعه نشأت می گیرد آنرا را در اشعار خود بیان نموده است اندو و حزن از جنگ جهانی دوم، شیوع وب، فاصله طبقاتی و استعمار عراق که آنرا تمام زوایا را بررسی و با وسواسی خاص ریز ترین نکات را نیز در نظر می آورد این همان خصوصیت شعر زنانگی است چون احساس و عواطف ظریفی دارد تحت تاثیر مشکلات جامعه قرار می گیرد آن را با زیره کاری و جزئی گویی بیان می کند.

واژه های کلیدی: احساسات زنانه، شعر، نازک ملایکه.

مقدمه:

زبان در اختیار بشر است و هر چه شعرزبانی تر، زنانه تر. به عنوان مثال، در جریان یک متن ادبی، کلمه پیش پا افتاده ای مانند در، یا پنجره مطرح می شود و از لحاظ زبانی تمام آوایی که در یا پنجره را تداعی می کنند و یا تمام کلمات هم نشین کلمه در یا پنجره را در داستان مطرح می کنیم و سپس بر اساس همین چند نقطه کلیدی، موضوع داستانی ایجاد می شود که در روایت زیرین آن مسائل اجتماعی و فردی نیز مطرح می شود، اما کلمه ها هستند که داستان را رهبری می کنند و به نقطه پایان یا رهایی می رسانند، زنان منشوری از خصلتهای خداوند هستند که با توجه به آفرینش طبیعتشان از احساسی ظریف و در عین قدرتمند پیروی می کنند. شعر زنان نیز مانند شعر دیگر شعرها رویکردهای متفاوتی دارد با این وجه تمایز که شاعران زن دیدی عمیق به افق سوژه خود دارند. کودک یا جنسیت یا مادر بودن یا تظلم خواهی و یا به هر چه می پردازند تمام زوایا را بررسی و با وسواسی خاص ریز ترین نکات را نیز در نظر می آورند شکی نیست در آینده نیز با تغییرات فرهنگی و هنری، زنان که دیدگاهی وسیع نسبت به هنر دارند رویکردهای جدیدی را در ادبیات زنانه خواهند یافت.

مروری بر زندگی نازک الملایکه :

نازک الملایکه در ۲۳ آگوست ۱۹۲۳ میلادی در خانواده ای متمدن در بغداد متولد شد. نازک تحصیلات خود را در بغداد به پایان رساند و در سال ۱۹۳۹ در رشته ی زبان و ادبیات عربی از دانشسرای عالی بغداد

فارغ التحصیل شد. او از همان کودکی گرایش شدیدی به ادبیات و شعر داشت. (حاج ابراهیمی، ۱۳۷۶، ص ۱۲۳) اولین شعرش که آن را پیش از هفت سالگی سرود، شعری عامیانه بود. در ده سالگی نیز اولین قصیده ی فصیح خود را به رشته نظم کشید. نازک در دانشسرای عالی به مناسبت های مختلف اشعار خود را می خواند و آن ها را در مجلات مختلف عراق به چاپ می رساند. البته هیچ کدام از این اشعار در دیوان های او نیامده است. زمانی که در دانشگاه تحصیل می کرد، در سال ۱۹۴۷ اولین دیوان شعر او با نام عاشقۀ اللیل چاپ شد. در همین ایام بود که نازک نخستین گام بزرگ خویش را در نوگرایی برداشت و با قصیده ی الکولیرا، انقلابی در دنیای شعر عربی پدید آورد و در این قصیده، قواعد عروضی را نادیده گرفت. در سال ۱۹۴۹ دومین دیوان شعرش با نام شظایا و رماد را منتشر کرد، که در مقدمه ی آن، بحث مفصلی درباره ی نظریه ی عروضی جدیدش ارائه کرد و شاعران را رسماً به شعر نو فراخواند. نازک هم زمان با تحصیل در دانشسرا و دانشگاه، به یادگیری موسیقی و تئاتر نیز اهتمام ورزید. او با این که در رشته ی ادبیات عربی تحصیل می کرد، به زبان انگلیسی علاقه ی فراوان داشت. آشنایی با زبان انگلیسی به او کمک کرد تا بتواند اشعار شاعران انگلیسی را مطالعه کند و با آن ها بیش تر مأنوس شود. شعر نو محصول آشنایی وی با آثار شاعران انگلیسی زبان است. عشق و علاقه ی نازک به ادبیات، او را بر آن داشت تا به یادگیری زبان فرانسه نیز روی آورد. در سال ۱۹۵۷ سومین دیوان او با نام قراره الموجه به چاپ رسید. اولین کتاب نازک در زمینه ی نقد با نام قضایا الشعر المعاصر با مقدمه ی همسرش در سال ۱۹۶۲ به چاپ رسید. در سال ۱۹۶۴ نازک و همسرش - دکتر عبدالهادی محبوبه - برای تأسیس دانشگاه بصره به آن جا رفتند. اقامت آن ها در بصره چهار سال به طول انجامید و در این مدت، همسرش رییس دانشگاه بصره بود. با برکناری محبوبه از سمت ریاست دانشگاه بصره، آن ها راهی کویت شدند و در دانشگاه های آن جا به تدریس پرداختند. نازک در سال ۱۹۹۰ بعد از حمله ی عراق به کویت، مجبور شد به عراق بازگردد. پس از آن مدتی را در آمریکا به سر برد و تا چندی پیش که از دنیا رفت، با تنها فرزندش در مصر زندگی می کرد. (سایت راسخون)

آثارش:

آثار آثار نازک الملایکه تصویر درخشانی است برای بیان احساسات او و آشکار کردن درون مضطرب و سرگردانش و آثار او به دو دسته ی ادبی و نقدی تقسیم می شود. مجموعه های شعری او شامل:

۱. عاشقۀ اللیل در سال (۱۹۴۷). ۲. شظایا و رماد در سال (۱۹۴۹)